

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2023. № 3.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.3.57>

УДК 330.341:339.9

V. I. Kokorina,

старший викладач кафедри аналітичної економіки та менеджменту,

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6901-7837>

НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ СПРИЯТЛИВОГО ІННОВАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

V. Kokorina,

Senior Lecturer, Department of Analytical Economics and Management,

Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs

DIRECTIONS FOR THE FORMATION OF A FAVORABLE INNOVATION ENVIRONMENT OF THE ECONOMY OF UKRAINE IN GLOBALIZATION

У статті визначено стан інноваційного розвитку в Україні, зокрема у контексті інноваційної інфраструктури. Автором виявлено й обґрунтовано чинники і перепони, які стримують розвиток інноваційного середовища в Україні. Проаналізовано успішний досвід функціонування інноваційних кластерів Німеччини й України, а також визначено напрями лібералізації чинного законодавства для сприятливого бізнес-клімату технопарків. Автором охарактеризовано послідовні стратегічні напрями забезпечення інноваційного середовища економіки України в умовах глобалізації, які доцільно інтегрувати у

пріоритетні орієнтири успішності інноваційного розвитку чинної Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності. Також окреслено пріоритетні напрями, які мають стати підґрунтям стратегічної трансформації інноваційного розвитку України: реалізація механізму функціонування національної інноваційної системи, національної інноваційно-інвестиційної політики і підвищення стійкості економіки до тиску зовнішніх чинників.

The article defines the condition of innovation development in Ukraine. Particularly, it determines the innovation infrastructure as a condition for the formation of an innovation environment and an indicator of the involvement of the Ukrainian economy in the global innovation environment. The article says an innovation environment as a set of institutions of innovation transformations in all spheres of social life. In addition, we consider a phenomenon as a factor in the development of education and science in the transformational economy. The author identifies and substantiates the factors and obstacles that restrain the development of the innovation environment in Ukraine.

The article analyzes the successful experience of the operation of innovation clusters in Germany and Ukraine, as well determines main directions of liberalization of the current legislation for a favorable business climate of technology parks. The author characterizes the consistent strategic directions of ensuring the innovation environment of the Ukrainian economy in globalization. The author stresses they are to integrated into the priority guidelines for the success of innovation development of the current Innovation Activity Development Strategy. The article outlines the priority areas that should be a basis of the strategic transformation of innovation development of Ukraine: the implementation of the functioning mechanism of the national innovation system, the national innovation and investment policy, and increasing the economy's resilience to the pressure of external factors.

Fulfillment of the formulated strategic tasks of transformation of innovation development will allow obtaining economic results of the national economy. They are

constant growth of the gross product; increasing investment attractiveness; favorable business conditions for the development of modern and attracting new large companies; creation of new sectors of the economy in the field of small and medium innovation business; formation of innovation clusters; integration of science, government and business through their participation in the national innovation system; competitive commercialization of knowledge and scientific and technical achievements.

Ключові слова: *інноваційне середовище, інноваційний розвиток, стратегічні напрями забезпечення інноваційного середовища економіки, глобальні інноваційні чинники, національна інноваційна система, інноваційна інфраструктура, інноваційний кластер*

Keywords: *innovation environment, innovation development, strategic directions for ensuring the innovation environment of economy, global innovation factors, national innovation system, innovation infrastructure, innovation cluster*

Постановка проблеми. Інтеграція економіки України у глобальне економічне середовище зумовлює необхідність усебічного аналізу впливу його чинників на окремі сфери економічної діяльності української економіки. В умовах розвитку Четвертої промислової революції, активізації науково-технічного й інформаційного процесів у розвинених країнах сфера інноваційного розвитку стає не лише об'єктом такого впливу, а, власне, визначає напрями і темпи інших галузей економіки України. У зв'язку з цим особливо важливим є формування конкурентного інноваційного середовища, від розвитку якого переважно залежить конкурентоспроможність національної економіки, темпи і якість економічного розвитку. Водночас, міжнародна конкурентоспроможність країни визначається, насамперед, її стійким розвитком. Підкреслимо, що природно-географічні, соціально-економічні, фінансові, науково-технічні, технологічні, територіальні ресурси України формують її специфіку і стратегічні напрямки її розвитку. Тому забезпечення

сприятливого інноваційного середовища в Україні для зміцнення її міжнародної конкурентоспроможності, стійкості до впливу руйнівних глобальних інноваційних чинників і сприйнятливості рушійних є стратегічним напрямом державної політики при формуванні моделі інноваційного розвитку і національної інноваційної системи.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема інноваційного розвитку економіки України та її міжнародної інноваційної спроможності вивчена багатьма вченими і науковцями. Серед таких досліджень варто відзначити праці О. Амоші, А. Гальчинського, В. Геєця, Ю. Залозної, С. Іванова, В. Ляшенка, Ю. Пахомова, І. Підоричевої, А. Поручника, Є. Савельєва, Г. Сербиної, В. Савчука, В. Томаревої-Патлахової та ін. Проте, питання формування сприятливого інноваційного середовища економіки України в умовах її залучення до глобального інноваційного простору досі залишається актуальним, що й визначає мету дослідження: обґрунтувати стратегічні напрями формування сприятливого інноваційного середовища економіки України з метою покращення стану її міжнародної інноваційної спроможності.

Постановка завдання. Для досягнення мети дослідження були вирішені завдання щодо стану інноваційного розвитку економіки України, її інноваційної інфраструктури; чинників і перепон, стримуючих розвиток інноваційного середовища в Україні; пріоритетних напрямів у напрямку стратегічної трансформації інноваційного розвитку України.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Попередній аналіз показників глобальних і національних інноваційних факторів інноваційного розвитку країни [10] показав сучасний стан міжнародної інноваційної спроможності економіки України, ключові інноваційні фактори її формування в глобальному економічному середовищі. Так, найбільш показовим індикатором інноваційного потенціалу й інвестиційної активності суб'єктів господарювання національної економіки України доцільно вважати Глобальний індекс

інновацій, за оцінками якого країна упродовж 2017-2022 років входить до 50-ти інноваційно активних країн світу. За результатами досліджень у 2022 року Україна посідає 57 місце, утримуючи 4-ту позицію серед 36 країн економічної групи країн з доходом нижче середнього [9]. Індикатори Індексу демонструють не лише інноваційний потенціал країни, а також умови його втілення під впливом внутрішніх і зовнішніх інноваційних факторів.

Відповідно до аналізу позиції України у рейтингу Глобального індексу інновацій сценарій інноваційного розвитку песимістичний. Тому забезпечення сприятливого інноваційного середовища національної економіки України й концептуалізація інноваційної моделі розвитку з урахуванням сучасного інноваційного потенціалу, міжнародної інноваційної спроможності і конкурентоспроможності є вкрай актуальним.

Явище інноваційне середовище розглядають як сукупність інститутів інноваційних перетворень в усіх сферах життєдіяльності суспільства та як чинник розвитку освіти та науки у трансформаційній економіці. Зокрема, таке середовище формує систему різних умов інноваційної діяльності в країні, а також сукупність економічних суб'єктів, які виконують функцію реалізації інноваційного потенціалу конкретної держави і її територій [2; 3].

Щодо сучасного стану інноваційного розвитку й інноваційної діяльності в Україні, то відзначимо, що кількість інноваційно-активних промислових підприємств у 2018-2020 рр. збільшилась лише на 32 одиниці, а їхня питома вага зменшилась на 0,4%, що засвідчує про дуже повільне впровадження інновацій на промислових підприємствах. У 2020 році інноваційну діяльність у промисловості здійснювали 809 підприємств. При цьому питома вага промислових підприємств, що впроваджували інновації (продукцію та/або технологічні процеси) від загальної кількості промислових підприємств становила 14,9%. Серед інноваційно-активних підприємств у 2020 році здійснювали: НДР, виконані власними силами – 30,0%; НДР, виконані іншими підприємствами – 14,5%; інноваційну діяльність (за виключенням НДР) – 71,1%. За видами економічної діяльності найбільші частки інноваційно-

активних підприємств у 2020 році припадають на виробництво харчових продуктів – 20,4%, виробництво машин і устаткування, не введені в інші угруповання – 8,6%.

Витрати на інновації у 2020 році порівняно з 2019 році збільшилися на 186 млн грн і становили 14406,90 млн грн, у т. ч. на НДР, виконані власними силами – 2650,4 млн грн; НДР, виконані іншими підприємствами – 835,9 млн грн; інші витрати на інновації (за винятком НДР) – 10920,6 млн грн. Частка витрат на НДР, виконані власними силами у 2020 році порівняно з 2019 роком зросла з 17,2% до 18,4%; НДР, виконані іншими підприємствами з 3,3% до 5,8%. Разом з тим, зменшилася частка на інші витрати на інновації (за винятком НДР) з 79,5% до 75,8% [5].

Інноваційний розвиток в Україні забезпечує інноваційна інфраструктура, формування якої у межах державної інноваційної політики розпочалося у 2000 році зі створення технологічних й індустріальних парків, діяльність яких регулюються законами «Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків» №991-XIV від 16 липня 1999 року та «Про індустріальні парки» №5018-VI від 21 червня 2012 року. Серед таких технопарків відомими є Інститут монокристалів та Інститут електрозварювання імені Є.О. Патона, Вуглемаш, Напівпровідники, Інститут технічної теплофізики, Укрінфотех, Київська політехніка та Інтелектуальні інформаційні технології тощо. За даними Міністерства економіки України в Україні створено і функціонують інноваційні структури: індустріальні парки, станом на 10.03.2021 р. до Реєстру індустріальних (промислових) парків включено 47 індустріальних парків, у 23 із них визначено керуючі компанії, а у 8 є учасники. Також в Україні функціонують індустріальні парки, які не включені до Реєстру індустріальних парків, 16 технопарків, 24 центри інновацій та технологічного трансферу, 22 інноваційних центри, 38 центрів комерціалізації, 24 інноваційних бізнес-інкубатори, один інвестиційно-технологічний кластер, більше 30 кластерів, одне інноваційно-виробниче об'єднання, інші стартап-школи (суб'єкти господарювання, які надають теоретичні знання та практичні навички у сфері

створення та діяльності стартапів), інкубаційні програми (програми для новостворених підприємств, спрямовані на розвиток стартапу), центри інтелектуальної власності (суб'єкти господарювання, що забезпечують реалізацію освітньо-професійних, освітньо-наукових та наукових програм, а також підвищення кваліфікації працівників у сфері інтелектуальної власності), венчурні та інвестиційні фонди, а також центри науково-технічної та економічної діяльності тощо [7]. Дані стану інноваційної інфраструктури показує зростання її елементів упродовж 2018-2021 років, особливо технопарків (на 72%) [4]. Проте, інноваційна інфраструктура України є фрагментарною через суттєві диспропорції та асиметрії між елементами інноваційної інфраструктури, а також номінальне функціонування у країні елементів інноваційної інфраструктури.

Незважаючи на створення і номінальне функціонування названих інноваційних структур в Україні, які мають стимулювати інновації, ці форми сприяння інноваційному, і не тільки, підприємництву перебувають у зародковому стані, а головне, практично не генерують інноваційних рішень. Основними проблемами для інвесторів у інновації є: корупція, низький рівень роботи судової системи, підключення до електромереж, виділення землі, нерозуміння місцевими органами влади їхньої ролі. Для технопарків і наукових парків, насамперед, перепонами є відсутність самостійності у прийнятті рішень, прозорих механізмів фінансування і кооперації з місцевою владою і бізнес-спільнотою.

Важливим фактором, що стримує розвиток інноваційного середовища в Україні, є фінансування науково-технічної сфери, яке не відповідає загальноприйнятим тенденціям, потенційно скорочує інноваційну діяльність на виробництві, не сприяє розвитку та впровадженню високих технологій, які мають стати довгостроковим ресурсом розвитку. Також перепонаю до інноваційного розвитку в Україні є відсутність сучасного концептуального підходу на рівні державної стратегії щодо дієвої національної інноваційної системи, яка має містити механізм інноваційної перебудови економічних

відносин у країні синхронно з технологічними змінами у глобального економічному середовищі і національному [2].

Для стимулювання інноваційного бізнесу у напрямку створення сприятливих умов для інноваційної діяльності доцільно звернути увагу на закордонний досвід Німеччини. Німецька економіка, стрижнем якої є середній і малий (сімейний) бізнес, орієнтована на інноваційну кластеризацію. Так, інноваційні кластери функціонують як майданчики для співпраці місцевих гравців бізнесу – університетів, бізнес-ангелів, стартапів, місцевої влади тощо. Інноваційні кластери формуються за принципом локалізації, а саме горизонтальних зв'язків між всіма зацікавленими сторонами. Суб'єктами інноваційної діяльності у кластерах є технопарки, які створюються при університетах Німеччини.

В Україні успішний досвід має технопарк при Київській політехніці, Приазовському державному технічному університеті. Для української економіки успішність кластеру дозволяє:

- для університету – створити зв'язок з реальною економікою і передавати знання і розробки;
- для стартапів – одержати консультування і підтримку для створення власного бізнесу;
- для держави – сприяти інноваційному розвитку економіки і середнього класу;
- для громади – втримати місцевий креативний клас та інновації.

Для сприятливого бізнес-клімату технопарків варто лібералізувати чинне законодавство України щодо процедури створення, реєстрації і функціонування наукових і технопарків:

- надання кластерам при університетах автономності у прийнятті інноваційних рішень;
- розробка прозорих механізмів розподілу державного фінансування і залучення приватного;

– надання консультативної підтримки та узгодження дій Міністерства економіки і Міністерства освіти і науки України зацікавленим сторонам для формування горизонтальних зв'язками між ними й усунення необхідності отримання пільг від держави.

Отже, відповідно до сучасного стану інноваційного розвитку, інноваційної діяльності, прогнозів інноваційного розвитку й інноваційної спроможності України нами запропоновані послідовні стратегічні напрями забезпечення інноваційного середовища економіки України в умовах глобалізації: орієнтація моделі економічного розвитку країни на умови глобальної конкуренції та розподіл конкурентних сил; формування типу й інструментів реалізації інноваційної моделі економічного розвитку країни; формулювання структурного базису національної інноваційної системи; забезпечення стратегічного управління інноваційною діяльністю підприємництва; розробка і реалізація стратегічних пріоритетів інноваційного розвитку національної економіки в умовах глобального економічного розвитку [11].

1. Орієнтація моделі економічного розвитку країни на умови глобальної конкуренції та розподіл конкурентних сил.

Сучасний світовий економічний порядок свідчить, що глобальну конкурентоспроможність формують, насамперед, країни, економіка яких ґрунтується на високих технологіях та інноваціях, ефективних ринкових інститутах та регуляторному середовищі бізнесу. Саме на ці глобальні інноваційні фактори варто спиратися при формуванні конкурентоспроможної національної моделі економічного розвитку.

Варто зважити, що основна тенденція сучасного розвитку світового господарства – це суттєвий відрив країн-інноваторів (лідерів), що формують інноваційні центри у світі, від менш потужних країн-імітаторів, які становлять периферію та повністю залежать від позиції країн-інноваторів. Тому країни мають шукати прийнятну модель економічного розвитку, яка б забезпечувала високу конкурентоспроможність і спрямовувала національну економіку на

довгостроковий розвиток. У разі недієвої моделі національна економіка країни отримує перманентні кризові потрясіння та посилення диференціації між країнами.

У країнах-лідерах інноваційного розвитку наявна висока концентрація найбільш прибуткових видів бізнесу (із найбільшим вмістом доданої вартості в ціні продукту), переважно високотехнологічна структура національної економіки, винесення за межі власної країни промислово-технологічного циклу екологічних, ресурсоемних та інших виробництв), зосередження найбільших фінансових потоків. Попри те, що між цими країнами жорстка конкуренція за високорентабельні види діяльності, у випадках виникнення спільної загрози існуванню чинної соціально-економічної моделі вони об'єднують свої зусилля для реалізації спільної політики щодо джерел цієї загрози.

2. Формування типу й інструментів реалізації інноваційної моделі економічного розвитку країни.

Відзначимо, що інноваційна модель економічного розвитку країни дедалі більше стає тією основою, яка визначає економічний потенціал країни та її перспективи на глобальному ринку. Інноваційна, науково-технічна, технологічна й інформаційна діяльність є складними і тривалими процесами трансформації нових ідей та знань в об'єкт економічних відносин в країні. Більшість наукових досліджень із цього питання зорієнтовано на виробничу концепцію інноваційного розвитку, де інструментами, передусім, є продуктивні та технологічні інновації [2]. Проте, в умовах нестабільного, швидко змінюваного глобального економічного середовища, загострення внутрішньої і міжнародної (глобальної) конкуренції ключовими факторами успіху стають не лише виробничі нововведення, а й організаційно-управлінські інновації, зокрема розробка механізму комплексних стратегій інноваційного розвитку національної економіки та їх упровадження.

3. Формулювання структурного базису національної інноваційної системи.

Для досягнення стабільного функціонування економіки країни в довгостроковій перспективі необхідно створити ефективну структуру національного господарства, фундаментом якої мають бути поновлювані ресурси і наукомісткі технології. Першочерговим завданням у період активної експлуатації природних ресурсів є формування національної інноваційної системи з розвинутою інфраструктурою та ефективними механізмами державного регулювання та підтримки.

Національна інноваційна система є головним фактором довгострокового економічного розвитку країни, фактором зростання добробуту населення. У розвинених країнах світу національні інноваційні системи представляють інституційний механізм цілеспрямованого державного управління інноваційним процесом як стратегічним фактором соціально-економічного розвитку. Для країн Європи завдяки створенню національних інноваційних систем сформувалися інноваційні засади підприємництва, спираючись на відповідну державну політику та законодавчу базу. Функціонування національних інноваційних систем забезпечують розвиток національної економіки за рахунок підвищення ефективності використання наявного науково-технічного, інвестиційного та інтелектуального потенціалу, шляхом прискореного створення сучасних технологій та організації на їх основі випуску високотехнологічної продукції масового попиту.

Формування національної інноваційної системи в Україні необхідно здійснювати, орієнтуючись на моделі національних інноваційних систем країн-членів ЄС, які перебувають у єдиній мережі. Власне, політика ЄС відзначається високою конструктивністю щодо вирішення проблем конкурентоспроможності на основі впровадження інноваційної стратегії розвитку, застосування новітніх інформаційних і телекомунікаційних технологій. Основними напрямками міжнародного науково-технічного та інноваційного співробітництва України з ЄС має стати нарощування співпраці з метою отримання та використання нових знань із актуальних проблем фундаментальних і прикладних наук; організація

співробітництва у сфері розвитку інноваційної інфраструктури; участь у виконанні програм ЄС; трансферт нових сучасних технологій [3].

4. Забезпечення стратегічного управління інноваційною діяльністю підприємництва.

Для ефективного функціонування національної інноваційної системи інноваційна сфера та інноваційна діяльність на рівні підприємств потребує стратегічного планування та управління. Підвищення ефективності функціонування у традиційних сферах підприємництва, проникнення в нові галузі економіки інноваційної діяльності стає можливим для компаній за умови забезпечення стратегічного управління інноваційною діяльністю.

В умовах посилення глобальної конкуренції стратегічне управління інноваційним розвитком створює нові стратегічні імперативи, серед яких можна виділити такі: загострення конкуренції на ринку інноваційних технологій; інтенсифікація конкуренції всередині компаній; забезпечення гнучкості для виходу інноваційної продукції на ринок; домінування портфелів із широкою номенклатурою продуктів; зростання швидкості розробки стратегій; скорочення життєвого циклу конкурентних стратегій [8].

На основі цих стратегічних імперативів виникла необхідність у змінах в управлінні компаніями: забезпечення диверсифікації наукових досліджень; налагодження процесів управління конфліктами; створення змішаних каналів дистрибуції; проектування структурних змін в організації; прискорення внутрішньоорганізаційних процесів; підтримка організаційної гнучкості.

5. Розробка і реалізація стратегічних пріоритетів інноваційного розвитку національної економіки в умовах глобального економічного розвитку.

Існує необхідність у розробці стратегічних пріоритетів інноваційного розвитку національної економіки, враховуючи глобалізаційні виклики і вплив глобальних інноваційних факторів. Стратегічні пріоритети передбачають погоджені концепцію, програмні напрямки, основні механізми та заходи органів влади, значної частини великих національних компаній, середнього та малого бізнесу, наукових, проектних та освітніх організацій, установ

інфраструктури, спрямованих за умов підтримки населення на середньостроковий і довгостроковий стійкий економічний розвиток країни з метою масштабного системного становлення конкурентоспроможних наукомістких виробництв і формування інноваційного середовища на основі нових знань і технологій [1]. Підґрунтям стратегічної трансформації інноваційного розвитку України такі пріоритетні напрями:

- 1) реалізація механізму функціонування національної інноваційної системи, національної інноваційно-інвестиційної політики;
- 2) підвищення стійкості економіки до тиску зовнішніх чинників.

Флагманською метою інноваційного розвитку України є модернізація інвестиційно-інноваційних відносин у системах «держава-бізнес», «бізнес-бізнес», «бізнес-держава» шляхом збільшення інвестицій в інноваційно пріоритетні галузі за допомогою механізму перетікання капіталу до цих галузей із інших, а також за рахунок стимулювання внутрішніх, іноземних інвестицій з метою швидкого збільшення податкових надходжень у бюджет, створюючи необхідні умови переходу національної економіки України на інноваційну модель розвитку. Стратегічними завданнями трансформації інноваційного розвитку відповідно, окрім підвищенням рівня конкурентоспроможності, є також забезпечення національної технологічної безпеки, зростання людського капіталу, оптимізація еколого-економічної системи. Пріоритетними орієнтирами успішності інноваційного розвитку відповідно до чинної Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності [6] є:

- на макрорівні показники соціального прогресу: якість життя, людський розвиток, індекси стану довкілля, охорони здоров'я тощо;
- на мікрорівні – соціально-економічні конкурентні переваги суб'єктів господарювання, соціальні умови для зростання національної конкурентоспроможності.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі. У результаті дослідження сучасного стану міжнародної інноваційної спроможності економіки України, впливу ключових інноваційних

факторів її формування в глобальному економічному середовищі встановлено песимістичну динаміку. Визначено стратегічні напрями забезпечення інноваційного середовища економіки України в умовах глобалізації, а саме: орієнтація моделі економічного розвитку країни на умови глобальної конкуренції та розподіл конкурентних сил, формування типу й інструментів реалізації інноваційної моделі економічного розвитку країни, формулювання структурного базису національної інноваційної системи, забезпечення стратегічного управління інноваційною діяльністю підприємництва, розробка інноваційної стратегії розвитку національної економіки.

Згруповано пріоритетні орієнтири успішності інноваційної стратегії розвитку України на показники соціального прогресу на макрорівні: якість життя, людський розвиток, індекси стану довкілля, охорони здоров'я тощо; та показники соціально-економічних конкурентних переваг суб'єктів господарювання, соціальних умов для зростання національної конкурентоспроможності на мікрорівні. Виконання сформульованих стратегічних завдань трансформації інноваційного розвитку дозволить отримати економічні результати національної економіки: постійне зростання валового продукту; підвищення інвестиційної привабливості; сприятливі бізнес-умови для розвитку сучасних і залучення нових великих компаній; створення нових секторів економіки в сфері малого та середнього інноваційного бізнесу; формування інноваційних кластерів; інтеграція науки, влади та бізнесу шляхом участі їх у національній інноваційній системі; конкурентна комерціалізація знань і науково-технічних досягнень.

Література

1. Варналій З. С., Гармашова О. П. Конкурентоспроможність національної економіки: проблеми та пріоритети інноваційного забезпечення: монографія. Київ: Знання України, 2013. 387 с.

2. Гальчинський А., Геєць В., Кінах А., Семиноженко В. Інноваційна стратегія українських реформ. Київ: Знання України, 2012. 336 с.

3. Геєць В. М., Семиноженко В. П. Інноваційні перспективи України: монографія. Харків: Константа, 2006. 272 с.

4. Інфраструктура підтримки малого і середнього підприємництва по регіонах. Міністерство економіки. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=0ced3c9f-a057-4852-9072-151dd387356a&title=Institutsii-SchoZabezpechuiutPidtrimkuPidprimnitstva>.

5. Наукова та інноваційна діяльність України, 2020 рік. Статистичний збірник. Київ: Державна служба статистики України, 2021. URL: https://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2021/zb/10/zb_Nauka_2020.pdf.

6. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10 липня 2019 р. № 526-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#n12>.

7. Стан розвитку інноваційної інфраструктури. Міністерство економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=022cfe7f-2c18-4545-ab69-1a3a39aea3f8&title=StanRozvitkuInnovatsiinoiInfrastrukturi>.

8. Стратегії високотехнологічного розвитку в умовах глобалізації: національний та корпоративний аспекти монографія / за ред. Н. П. Мешко. Донецьк: Юго-Восток, 2012. 472 с.

9. Global Innovation Index 2022. Ukraine. URL: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_2000_2022/ua.pdf.

10. Kokorina V. Analysis of Global Innovation Environmental Factors of International Business and Economies. *Three Seas Economic Journal*. 2021. Vol. 2 No. 1. PP. 35-41. DOI: <https://doi.org/10.30525/2661-5150/2021-1-6>.

11. Tomareva-Patlakhova Victoria, Kokorina Victoria Strategic Priorities of The National Innovation System of Ukraine in Favorable Innovation Environmental for Economy. *Науковий вісник льотної академії. Серія: Економіка, менеджмент та право*. 2022. Випуск 6. С. 29-35. DOI [10.33251/2707-8620-2022-6-29-35](https://doi.org/10.33251/2707-8620-2022-6-29-35).

References

1. Varnalii, Z. S. and Harmashova, O. P. (2013), *Konkurentospromozhnist natsionalnoi ekonomiky: problemy ta priorytety innovatsiinoho zabezpechennia: monohrafiia* [Competitiveness of the national economy: problems and priorities of innovation: monograph], Znannia Ukrainy, Kyiv, Ukraine.
2. Halchynskiy, A., Heiets, V., Kinakh, A. and Semynozhenko, V. (2012), *Innovatsiina stratehiia ukrainskykh reform* [Innovation strategy of Ukrainian reforms], Znannia Ukrainy, Kyiv, Ukraine.
3. Heiets, V. M. and Semynozhenko, V. P. (2006), *Innovatsiini perspektyvy Ukrainy: monohrafiia* [Innovation perspectives of Ukraine: monograph], Konstanta, Kharkiv, Ukraine.
4. The Ministry of Economy of Ukraine (2023), “ The infrastructure of supporting small and medium-sized enterprises by region ”, Available at: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=0ced3c9f-a057-4852-9072-151dd387356a&title=Institutsii-SchoZabezpechuiutPidtrimkuPidprimnitstva> (accessed March 1, 2023).
5. State Statistics Service of Ukraine (2021), “ Scientific and innovative activity of Ukraine. Statistical collection ”, Available at: https://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2021/zb/10/zb_Nauka_2020.pdf (accessed March 2, 2023).
6. Cabinet of Ministers of Ukraine (2019), Order “ On approval of the Strategy for the development of innovation for the period up to 2030”, Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#n12> (accessed March 2, 2023).
7. The Ministry of Economy of Ukraine (2023), “State of development of innovative infrastructure”, Available at: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=022cfe7f-2c18-4545-ab69-1a3a39aea3f8&title=StanRozvitkuInnovatsiinoiInfrastrukturi> (accessed March 1, 2023).

8. Meshko, N. P. (2012), *Stratehii vysokotekhnolohichnoho rozvytku v umovakh hlobalizatsii: natsionalnyi ta korporatyvnyi aspekty: monohrafiia* [Strategies of high-tech development within globalization: national and corporate aspects: monograph], Yuhovostok, Donetsk, Ukraine.

9. . WIPO (2023), “Global Innovation Index 2022. Ukraine ”, Available at: https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_2000_2022/ua.pdf (accessed March 1, 2023).

10. Kokorina, V. Analysis of Global Innovation Environmental Factors of International Business and Economies. *Three Seas Economic Journal*. 2021. Vol. 2 No. 1. PP. 35-41. DOI: <https://doi.org/10.30525/2661-5150/2021-1-6>

11. Tomareva-Patlahova, V. and Kokorina, V. (2022), “ Strategic Priorities of The National Innovation System of Ukraine in Favorable Innovation Environmental for Economy ”, *Naukovyi visnyk lotnoi akademii. Seriia: Ekonomika, menedzhment ta pravo*, vol. 6, pp. 29-35. DOI 10.33251/2707-8620-2022-6-29-35.

Стаття надійшла до редакції 08.03.2023 р.